

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ

LIFE - FORBIRDS
(LIFE 13 NAT/CY/000176)

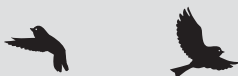

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΑΥΤΟ ΕΤΟΙΜΑΣΤΗΚΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
LIFE-FORBIRDS ΠΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΜΕ
ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΪΝΑ ΠΟΥΛΙΑ
ΤΗΣ ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ. Η ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΑΝΥΔΡΗ ΠΕΔΙΑΔΑ ΤΗΣ
ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΒΙΟΤΟΠΟ ΓΙΑ ΕΝΑΝ
ΜΕΓΑΛΟ ΑΡΙΘΜΟ ΠΟΥΛΙΩΝ ΜΟΝΙΜΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ. ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΕΝΤΟΝΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ
ΕΙΔΗ ΠΑΝΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ, ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΠΙΕΣΗ
ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ, ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΑΓΙΔΕΥΣΗ, ΛΑΘΡΟΘΗΡΙΑ,
ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ Κ.Α. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ
ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΜΑΣ ΚΑΘΩΣ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.

Oenanthe cypriaca
– Σκαλιφούρτα ΜΑ

Η Σκαλιφούρτα θεωρείται ενδημικό είδος της Κύπρου, γιατί αναπαράγεται μόνο στο νησί μας, αν και διαχειμάζει σε χώρες όπως η Αιθιοπία και το Σουδάν. Είναι εντομοφάγο και απαντά σε ολόκληρο το νησί, φωλιάζοντας κυρίως όμως σε τοίχους, ξερολιθιές, πρανή και σε σωρούς από πέτρες στο έδαφος, από Απρίλιο μέχρι Ιούνιο. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

Sylvia melanothorax –
Τρυπομάζης
ή Τρυποράσιης ΜΚ

Ο Τρυπομάζης αποτελεί ενδημικό είδος της Κύπρου αν και κάποια άτομα διαχειμάζουν σε κοντινές χώρες όπως το Ισραήλ, η Ιορδανία, ο Λίβανος και η Αίγυπτος. Προτιμά πυκνή θαμνώδη βλάστηση πάνω στην οποία και φωλιάζει. Τρέφεται κυρίως με έντομα και αράχνες. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

Athene noctua –
Κουκουβάγια ΜΚ

Οι αρχαίοι Έλληνες το θεωρούσαν ως το ιερό πουλί της θεάς Αθηνάς και το απεικόνιζαν σε αρχαία νομίσματα και γλυπτά. Σε αντίθεση με άλλα είδη κουκουβάγιας, δραστηριοποιείται και κατά την ημέρα, ιδιαίτερα αν έχει να αναθρέψει μικρά. Τρέφεται με έντομα, σκουλήκια, και μικρά ασπόνδυλα και σπονδυλωτά. Εντοπίζεται κυρίως σε κάμπους και ανοικτές περιοχές ενώ φωλιάζει σε εγκαταλειμμένα κτίρια, βράχια ή γκρεμούς.

Otus scops cyprius -
Θουπί ΜΚ

Ένα από τα τέσσερα είδη κουκουβάγιας που συναντούμε στην Κύπρο και είναι ενδημικό υποείδος. Το βρίσκουμε σχεδόν σε όλο το νησί, σε δάση, ελαιώνες, φάρμες και ανοικτούς χώρους. Φωλιάζει κυρίως σε κουφάλες δέντρων ή τρύπες τοίχων. Τρέφεται κυρίως με μεγάλα έντομα αλλά και πολύ μικρού μεγέθους θηλαστικά και τρωκτικά.

Buteo rufinus –
Αετοβαρβακίνα ΜΚ

Μεγάλου μεγέθους αρπακτικό είδος της Κύπρου το οποίο ζει μόνιμα στο νησί. Φωλιάζει κυρίως σε χαμηλούς ή ψηλούς γκρεμούς και σπανιότερα σε δέντρα. Τρέφεται κυρίως με μεγάλες σαύρες και τρωκτικά, ενώ χαρακτηριστικός είναι ο τρόπος που μπορεί να κυνηγά περπατώντας στο έδαφος και ψάχνοντας για το θήραμά του.

Tyto alba – Ανθρωποπούλι ΜΚ

Το ανθρωποπούλι έχει μια ευρεία εξάπλωση σε όλο τον πλανήτη πλην της Ανταρκτικής. Θεωρείται από τους καλύτερους κυνηγούς του ζωικού βασιλείου αφού έχει άριστη ακοή και όραση. Πρόκειται για εξαιρετικά ωφέλιμο είδος αφού η διατροφή του αποτελείται κυρίως από μεγάλο αριθμό τρωκτικών. Φωλιάζει κυρίως σε εγκαταλεημένα κτίρια ή σε γκρεμούς.

Falco tinnunculus – Κίτσης ΜΚ

Πρόκειται για το πιο κοινό αρπακτικό του νησιού το οποίο μπορεί να ζει και να αναπαράγεται ακόμα και σε κατοικημένες περιοχές. Τρέφεται κυρίως με σάυρες, μεγάλα έντομα και ποντίκια ενώ επηρεάζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την εντατική γεωργία.

Pica pica – Καρακάξα ΜΚ

Αρκετά κοινό είδος του νησιού, κυρίως σε κάμπους, πάρκα και καλλιέργειες. Φωλιάζει κυρίως σε χαμηλά δέντρα όπως Μοσφιλιές κατασκευάζοντας μια πολύ ιδιόμορφη φωλιά που αποτελείται από κλαδιά και λάσπη, με σκεπή. Τρέφεται με μια μεγάλη ποικιλία τροφών ενώ η αύξηση του πληθυσμού του μπορεί να κάνει αρκετή ζημιά σε αυγά και νεοσσούς αρκετών ειδών της πτηνοπανίδας της περιοχής που δραστηριοποιείται αφού τρέφεται με αυτά.

*Corvus corone
cornix* –

Κόρωνος ΜΚ

Πολύ κοινό είδος της Κύπρου, σε όλες τις περιοχές του νησιού. Τρέφεται με μια μεγάλη ποικιλία τροφών τόσο ζωικών όσο και φυτικών. Οι μεγάλοι πληθυσμοί που έχει αναπτύξει τα τελευταία χρόνια επηρεάζουν αρνητικά τόσο την αναπαραγωγή διαφόρων ειδών πουλιών όσο και τη γεωργική παραγωγή.

Carduelis chloris –
Λουλουδάς ΜΚ

Ενώ στις προηγούμενες δεκαετίες το είδος αυτό ήταν μεταναστευτικό που απλά περνούσε ή διαχειμάζε στην Κύπρο, σήμερα ζει και αναπαράγεται στο νησί. Εκτός από την περίοδο της αναπαραγωγής δημιουργεί αποικίες, ενώ τρέφεται με μεγάλους και σκληρούς σπόρους χρησιμοποιώντας το δυνατό του ράμφος.

Alectoris chukar –
Πέρδικα ΜΚ

Αρκετά κοινό είδος της Κύπρου το οποίο απαντά σε μια μεγάλη ποικιλία ενδιαιτημάτων. Αποτελεί το κύριο θηρεύσιμο είδος της Κύπρου. Κατασκευάζει τη φωλιά του στο έδαφος και τα μικρά μετά την εκκόλαψη παραμένουν με τους γονείς δημιουργώντας μεγάλες ομάδες.

Francolinus francolinus
– Φρανγκολίνα ΜΚ

Είδος το οποίο τα τελευταία χρόνια άρχισε να ανακάμπτει ενώ παλιά ήταν αρκετά σπάνιο. Η Κύπρος αποτελεί το δυτικότερο άκρο εξάπλωσης του είδους αυτού. Επιλέγει καλλιεργημένα χωράφια με καλαμιές ή άλλη πυκνή βλάστηση για να κρύβεται ενώ το κάλεσμά του αρσενικού κατά την περίοδο του ζευγαρώματος είναι χαρακτηριστικό και μπορεί να εντοπιστεί από μεγάλη απόσταση.

Carduelis carduelis –
Σγαρτίλι ΜΚ

Πρόκειται για είδος με πολύ όμορφους χρωματισμούς και μελωδικό κελάηδημα που συνήθως εμφανίζεται κατά μικρές ή μεγάλες ομάδες. Αποτελεί μόνιμο κάτοικο του νησιού ενώ φωλιάζει συνήθως σε δέντρα και τρέφεται κυρίως με σπόρους.

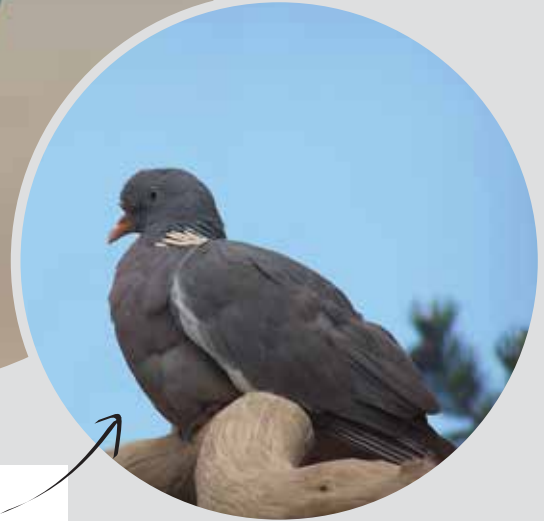
Galerida cristata –
Κορυδαλλός ΜΚ

Πολύ κοινό είδος ιδιαίτερα σε κάμπους και καλλιεργήσιμες εκτάσεις ενώ απουσιάζει από ορεινές περιοχές. Φωλιάζει στο έδαφος ενώ οι μεθοδικές κινήσεις των γονιών περπατώντας στο έδαφος προστατεύουν τόσο τα αυγά όσο και στη συνέχεια τους νεοσσούς από πιθανούς θηρευτές.

Coracias garrulous – Κράγκα ΜΑ

Μεταναστευτικό είδος το οποίο επισκέπτεται την Κύπρο μεταξύ Απριλίου και Σεπτεμβρίου. Φωλιάζει μέσα σε τρύπες γκρεμών ή όχθες ποταμών, ενώ η Κύπρος αποτελεί πολύ σημαντικό προορισμό για το είδος του οποίου οι πληθυσμοί μειώνονται λόγω της εντατικής γεωργίας και των εντομοκτόνων. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

Columba palumbus – Φάσσα ΜΚ

Αρκετά κοινό είδος του νησιού που πετά σε μεγάλα σμήνη είτε μεμονωμένα, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. Ζει σε δάση αλλά και αγροτικές περιοχές και κατοικημένες περιοχές, ενώ αρκετά πουλιά επισκέπτονται την Κύπρο από γειτονικές χώρες για να διαχειμάσουν.

Hirundo rustica – Χελιδόνη ΜΑ

Πολύ κοινό είδος της Ευρώπης το οποίο συναντάται σε αγρούς, χωριά αλλά και σε πόλεις. Τρέφεται αποκλειστικά με έντομα τα οποία συλλαμβάνει στον αέρα εξ ου και ο λόγος που περνά αρκετό διάστημα της ζωής του πετώντας.

Apus apus – Σταχτάρα ή Πετροχελιδόνη ΜΑ

Πρόκειται για μεταναστευτικό είδος το οποίο επίσης πετά για μεγάλα χρονικά διαστήματα συλλαμβάνοντας έντομα στον αέρα. Φωλιάζει κυρίως σε τρύπες κτιρίων και μέσα σε στέγες ενώ μπορεί να το συναντήσει κάποιος τόσο σε κατοικημένες περιοχές όσο και σε αγρούς, λίμνες και σε μια μεγάλη ποικιλία βιοτόπων σε όλα τα υψόμετρα.

Sylvia atricapilla –
Αμπελοπούλι Μ

Πρόκειται για μεταναστευτικό είδος που περνά από την Κύπρο κάθε άνοιξη και φθινόπωρο αλλά δεν αναπαράγεται στο νησί. Κάθε χρόνο δέχεται αρκετή πίεση από την παράνομη παγίδευση αφού αποτελεί στόχο αρκετών παγιδευτών που το πουλούν ως «εκλεκτό έδεσμα». Ο μη επιλεκτικός τρόπος παγίδευσης του με δίκτυα και ξόβεργα οδηγεί πολλά άλλα προστατευόμενα είδη στο θάνατο επιφέροντας τεράστιο πλήγμα στην πτηνοπανίδα του τόπου.

Upupa epops –
Πουπούξιος ή
Τσαλαπετεινός ΜΑ

Είναι συνήθως από τα πρώτα μεταναστευτικά πουλιά που μπορεί να παρατηρήσει κάποιος στο νησί μετά το χειμώνα. Αναπαράγεται κυρίως σε κουφάλες δέντρων ή ξερολιθιές, σε δάση και ορεινές περιοχές. Τρέφεται σε ανοικτές εκτάσεις ψάχνοντας σκουλήκια και άλλους οργανισμούς μέσα στο έδαφος χρησιμοποιώντας το μακρύ ράμφος που διαθέτει.

Pteroclis orientalis - Πουρτάλλα Μ

Πρόκειται για σπάνιο μεταναστευτικό είδος το οποίο παλαιότερα αποτελούσε κοινό μόνιμο κάτοικο του νησιού. Το πέταγμα του μοιάζει με περιστέρι ενώ το μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του το περνά στο έδαφος. Τρέφεται κυρίως με σπόρους και έντομα ενώ το αρσενικό με το θηλυκό διαφέρουν σε χρώμα αφού το πρώτο έχει πιο έντονους σκούρους χρωματισμούς.

Burhinus oediconemus – Τρουλλουρία ΜΚ

Πρόκειται για παρυδάτιο είδος το οποίο όμως συναντάται πολύ συχνά σε κάμπους και καλλιεργημένες εκτάσεις. Αναπαράγεται κυρίως σε όχθες ποταμών ενώ η συνήθεια να μην κατασκευάζει φωλιά σε συνδυασμό με το χρωματισμό των αυγών και στη συνέχεια των νεοσσών, παρέχει αρκετή κάλυψη από θηρευτές. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

*Caprimulgus
europaeus* –
Γυδοβίτζι ΜΚ

Νυχτόβιο εντομοφάγο είδος το οποίο εντοπίζεται τόσο σε δασικές εκτάσεις όσο και σε φρυγανότοπους. Τα βράδια κυνηγά κοντά σε εστίες φωτός είτε κάθετα στο πλάι κατά μήκος του δρόμου. Αναπαράγεται στο νησί αφού γεννά στο έδαφος, χωρίς να κατασκευάσει φωλιά, 2 αυγά με χρώμα προσαρμοσμένο στο περιβάλλον για κάλυψη. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

*Melanocorypha
calandra* –
Τράσιηλος ΜΚ

Απαντά σε ανοικτές περιοχές με χαμηλή βλάστηση ενώ τρέφεται με σπόρους και έντομα. Φωλιάζει στο έδαφος ενώ οι πληθυσμοί του τα τελευταία χρόνια έχουν μειωθεί. Το κελάηδημα του είναι αρκετά ελκυστικό ενώ μπορεί να μιμείται και το κελάηδημα άλλων πουλιών.

Lanius nubicus –
Δακκανούρα ΜΑ

Πρόκειται για μεταναστευτικό είδος το οποίο επισκέπτεται την Κύπρο την άνοιξη όπου και αναπαράγεται. Φωλιάζει κυρίως σε μεγάλους θάμνους ή δέντρα. Χαρακτηρίζεται από τη συνήθεια που έχει να «καρφώνει» τη λεία του που αποτελείται από σκαθάρια και σαύρες πάνω στα αγκάθια θάμνων την οποία στη συνέχεια καταναλώνει. Στοχευόμενο είδος του έργου LIFE – FORBIRDS.

Το δίκτυο Natura 2000 είναι ένα ευρύ ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων φυσικών περιοχών για είδη γλωρίδας, πανίδα, και οικοτόπων. Σκοπός του δικτύου είναι να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη επιβίωση των πιο πολύτιμων και απειλούμενων ειδών και οικοτόπων της Ευρώπης.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και συγχρηματοδοτείται από την Ε.Ε.

Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί το εργαλείο της Ε.Ε. για τη χρηματοδότηση έργων που σχετίζονται με την εφαρμογή των οδηγιών της Ε.Ε. για το περιβάλλον

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Περισσότερες πληροφορίες:
www.lifeforbirds.eu
www.facebook.com/groups/lifeforbirds